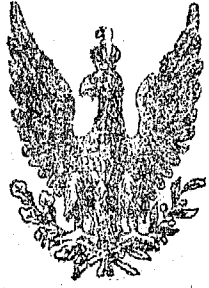

Nr. 63

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Środa, dnia 5 marca 1919 roku.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
wartalnie Mk. 14.40
miesięczn. „ 4.80
Za roznośnienie
fen. miesięcznie.
przes. pocztową:
wartalnie Mk. 16.50
miesięczn. „ 5.50

Kalendarzyk:

5.III. Popielec. Adrijana.
6.III. Wiktora i Wik.
7.III. Tomasza z Akwinu.
8.III. Bl. Winc. Kapł.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

NA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi i marka za wiersz petitowy. Droższe ogłoszenia 10 fen wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

W sprawie granicy francusko-niemieckiej.

Zurych, 4 marca (PAT). „Temps“ donosi, że onegdaj zebrała się Rada 10 jako najwyższa władza wojenna, celem omówienia granicy francusko-niemieckiej oraz tych warunków rozejmu, które obejmują sprawy terytorjalne, finansowe i gospodarcze. Preliminarja pokojowe w tym kierunku nie będą zawarte, mimo to rozejm będzie niejako przedwstępny pokojem. Osobna komisja, mająca ustalić brzmienie ostatecznego rozejmu, ukończyła pracę i przedłożyła sprawozdanie Radzie 10-u. Głównym warunkiem zawieszenia broni jest demobilizacja wojska niemieckiego, które może liczyć 25 dywizji, zdemontowania wszystkich zakładów przemysłowych ważnych do

przewodzenia wojny pod kontrolą sojuszników, nadzór nad efektywnym stanem wojska niemieckiego, wykonywane przez komisję ententy.

W dyskusji nad sprawozdaniem ma uczestniczyć marszałek Foch i Clemenceau. Warunki, którym Niemcy mają się poddać, obejmą ponadto po raz pierwszy w historii postanowienia w sprawie sił zbrojnych, napowietrznych, celem uniemożliwienia Niemcom niespodzianych ataków powietrznych. Sojusznicy pragną ograniczyć swoje uzbrojenia powietrzne, co właśnie będzie możliwym, jeżeli Niemcom obetnie się skrzydła. Dla tego postanowienia układu napowietrznego będą radykalne i ostre.

W sprawie linii demarkacyjnej.

Berlin, 4 marca (PAT). Biuro Wolfa donosi, że członkami komisji dla linii demarkacyjnej zostali mianowani, jako przedstawiciele ministerstwa spraw wewnętrznych były minister Drews, asystent Kramer i Möllönberg, z ramienia naczelnego wodzostwa generał major Donne i major Altmann, z ramienia komisji rozejmowej baron von Henberg i rotmistrz Brentano. Na pierwszym nie rokowań będzie sprawa administracji kraju za linią demarkacyjną. Trzeba będzie bezwzględnie obstawać przy stanowisku zajętym przez marszałka Focha podczas rokowań lutych, że linia demarkacyjna jest to zarządzenie wojskowe i nie może przesądzać sposobu administracji kraju położonego po tamtej stronie linii demarkacyjnej, o ile znajduje się w obrębie Niemiec niemieckich dnia 1. 8. 1914, jest i pozostaje krajem niemieckim. W każdym razie do ewentualnych innych decyzji konferencji pokojo-

wej prawo i obowiązek zarządzania tym krajem ma rząd pruski. Dla tego urzędnicy na tym obszarze muszą być urzędnikami niemieckimi, lub też o ile z naszej strony nie będą sprzeciwili przeciw urzędnikom polskim, to ci polscy urzędnicy będą mogli zarządzać krajem tylko w porozumieniu z rządem pruskim i według jego wskazań.

Nie ustalone jeszcze jest miejsce, w którym toczyć się będą rokowania. Generał Dupont nie żąda chyba od komisji niemieckiej, pisze „Nordd. Allg. Zeitung“, aby prowadziła rokowania w mieście niemieckim, pozostającym pod zarządkiem polskim. Raczej ta misja mogłaby się udać do Warszawy, jednakże pragnąc wypada i wydaje się rzeczą prawdopodobną, że wybranym będzie na miejsce rokowań jedno z pogranicznych miast niemieckich, może Bydgoszcz.

KRONIKA.

— **Misja amerykańska w Łodzi.**

a) Dziś przyjeżdża do Łodzi misja amerykańska żywnościowa z p. Pate na czele. Jeden z delegatów tej misji zostanie na stałe przydzielony do biura Apropowizacyjnego w Łodzi i będzie dozorował przy rozdziale artykułów, nadchodzących z Ameryki.

— **Delegacja.**

a) Na zapowiedziane w dniu dzisiejszym nadejdzie delegacja Zrzeszenia kupieckiego z trzech członków w Warszawie z ramienia Stow. polskich kupców i przemysłowców chrześcijan wyjechali Nowosielski, E. Bogdański i A. Trautwein. Program narad obejmuje, między innymi, również sprawy waluty i wolnego handlu.

— **Memoriał.**

a) Korzystając z pobytu swojego w Warszawie delegacja Stow. polskich kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi złożyła w ministerstwie przemysłu i handlu memoriał, w którym przedstawiono poglądy, życzenia i dezyderaty

na cały szereg spraw tak bezpośrednio jak i pośrednio dotyczących przemysłu i handlu, mianowicie: w sprawie waluty, w sprawie utworzenia Banku państwa, w sprawie monopoli państwowych, w sprawie polityki celnej oraz w sprawie wolnego handlu.

— **Aresztowania.**

Na skutek rozporządzenia władzy wyższej aresztowani zostali: były wydawca i były redaktor wychodzącego za czasów okupantów pisma niemieckiego „Deutsche Post“ — pp.: Erlich i Flierl.

a) Po dokonanej rewizji, władze policji państwowej, znalazłszy kompromitujące dowody, aresztowały dyrektora niemieckiego gimnazjum realnego p. Oeltra oraz starszego nauczyciela tejże uczelni p. Gintera.

— **Klub radnych P. P. S.**

k) W poniedziałek ubiegły odbyło się pierwsze posiedzenie członków nowej Rady miejskiej z frakcji P. P. S. Ukonstytuowano klub radnych P. P. S., na przewodniczącego klubu powołano radnego Klimaszewskiego, na skarbnika zaś Pudlarza.

— **Cech majstrów rzeźniczych.**

Dowiadujemy się, że cech majstrów rzeźniczych w osobie starszego p. Włodarskiego złożył na Skarb Państwowy 5,300 marek w pożyczkę wojennej niemieckiej.

— **Walka z brudem ulicznym.**

k) Naczelnik policji państwowej, ob. Zbrozek, projektuje w interesach zdrowotności publicznej przeprowadzić wobec strajku stróżów domowych i obstrukcji właścicieli domów przy musowej oczyszczaniu ulic, podwórz i domów przez miasto na koszt właścicieli nieruchomości. W tym celu uformowanoby brygady oczyszczające miasto. Ludzi do tego użyto z pośród bezrobotnych byłych jeńców. Odnośny projekt przedstawiony zostanie magistratowi.

— **Przymusowe rekwizycje zboża.**

k) Z dniem dzisiejszym łódzki urząd apro wizacyjny przystępuje do przeprowadzenia przymusowej masowej rekwizycji niedostarczonego kontyngentu zboża u właścicieli i obywateli w gminie Nowosolna pod Łodzią. Rekwizycja przeprowadzona zostanie przy pomocy milicji ludowej i policji komunalnej.

— **Zakończenie strajku rolnego.**

a) Wobec dojścia do porozumienia pomiędzy robotnikami rolnymi a właścicielami ziemskimi, ukończone zostały strajki rolne trwające od 13. lutego r. b. w następujących majątkach: Sarnów, Sarnówek, Malanin, Charbice-Dolne i Charbice-Górne.

— **Aresztowanie w Konstantynowie.**

a) Wczorajszej nocy policja kryminalna aresztowała w Konstantynowie kilka osób, które zajmowały się puszczaniem w obieg fałszywych 50-o markowych banknotów. Przy aresztowanym Ruprechcie znaleziono sporą ilość fałszywków. — Między aresztowanymi znajdują się bracia Rodakowscy i Trzaskowski.

— **Z Lutomierska.**

a) Podczas dokonanej rewizji w Lutomiersku przez policję kryminalną, w jednym z mieszkań znaleziono 4 i pół tys. fałszywych banknotów 50-o markowych.

— **Napad bandycki.**

k) W lesie pomiędzy Jerwonicami a Puczniewem, w okolicy Lutomierska, bandyci przechodzącemu Zygmuntovi Kotasowi zrabowali 1200 mk. Pościg był bezskuteczny.

— **Rabunki niemieckie na Kujawach.**

k) W dniu 1 marca pod Włocławkiem w okolicy wsi Zalesie oddział niemiecki w sile 50 ludzi przekroczył granicę Królestwa w celach rabunkowych. Okoliczny posterunek polskiej straży pogranicznej pospieszył na pomoc zagrożonej ludności i Niemców odparto. Zajęte chwilowo przez Niemców Zalesie zostało od napastników uwolnione.

— **Stróż gorzałany.**

k) Przy szosie Konstantynowskiej pod nr. 33 w mieszkaniu stróża Ferdynanda Najmana policja wykryła i skonfiskowała dwa aparaty do pędzenia wódki.

Bombardowanie Lwowa.

Lwów, 4.3 (PAT). „Gazeta Lwowska“ pod datą 3 bm. pisze: Po rozejmie huk dział stał się napowrót muzyką dni naszych. Wczoraj ukraińcy kilkakrotnie ostrzeliwali miasto w różnych punktach. Pociski nie sprawiły szkody wojskowej, jednakże uszkodziły wiele budynków. Nie obeszło się oczywiście bez tego, że tu i ówdzie odłamki granatów raniły kogoś, między innymi granat rozszarpał rękę p. Zborowskiemu; którego w stanie groźnym odwieziono do szpitala. Dziś przez cały dzień ukraińcy bardzo gęsto ostrzeliwali miasto. Liczne granaty i szrapnele padły na centrum; naliczono przeszło 300 pocisków. Wiele osób jest rannych. Pogotowie

raunkowe pracuje bez przerwy. Granaty padły także w okolicy dworca. Szkody wojskowej nie było. Jeden z pocisków spowodował pożar przy ul. Zamojskiego. Pogotowie miejskiej straży pożarnej i wojskowej, zjawily się na miejscu i ogień rychło ugaszono. Przy gaszeniu pożaru była także pomocną i ludność cywilna. Na godz. 11 w nocy zapowiedziano przyjazd do Lwowa misji amerykańsko-angielsko-francuskiej, która ma za zadanie zbadać stosunki sanitarne. Misja prawdopodobnie uda się na stronę ukraińską, aby zbadać stosunki w obozach internowanych Polaków i jeńców polskich.

Krwawe zajście w Grudziądzu.

Grudziądz, 3 marca. (PAT.) Podczas demonstracji, urządzanej w celu wymuszenia lepszej aprowizacji dla ludności cywilnej, wywiązały się wczoraj ekscesy i strzelanina. Tysiączne tłumy zgromadziły się wczoraj przed ratuszem i wysłały do burmistrza deputację, złożoną z młodych ludzi. Żywioły umiarkowane napróżno starały się uspokoić wzburzone tłumy. Zakrzyczano je, a nawet czynnie zaatakowano. Tłum zaczął rabować sklepy, a inny oddział demonstrantów, złożony przeważnie z młodych ludzi, podążył do reżeni i aresztów, gdzie są umieszczeni szczegó-

nie więci zbrodniarze. Straż więzienna ogniem dopiero zdołała odpędzić demonstrantów. Policja sama nie potrafiła opanować sytuacji, ponieważ demonstranci byli uzbrojeni w rowolwery i granaty ręczne. Dopiero gdy oddział szturmowy z 71 pułku piechoty z karabinami maszynowymi i granatami ręcznymi przypuścił atak, udało się oczyścić ulice. Wojsko strzelało najpierw w powietrze, a potem na mury domu. Główny cel tj. splądrowanie znaczniejszej liczby sklepów udaremnione. W obrębie twierdzy Torunia zaprowadzono stan oblężenia.

Przyczółki mostowe Renu zastawem.

Paryż, 4 marca. Telegram Havasa. „Daily Mail“ sądzi, że kwestja lewego brzegu Renu, będzie jednym z punktów pokoju preliminarnego. Sprzymierzeni będą okupowali przyczółki mostowe Renu do czasu uskutecznienia przez Niemców wszystkich wypłat. Niemcy wpłacą pewne

sumy w ciągu roku, reszta zaś będzie rozłożona na 20 lub 30 lat. Sprzymierzeni zadecydują o zakresie dostarczania Niemcom surowców i podjęciu stosunków handlowych z Niemcami. Natychmiast po powrocie Wilsona, różne projekty zostaną załatwione przez radę 10.

TELEGRAMY.

Komunikat wschodni.

Warszawa, 4.3 (PAT.) Litwa i Białoruś: Grupa generała Iwaszkiewicza: Przez zdobycie Stonima wojska nasze opanowały linię rzeki Szczary. W walce został ranny porucznik Korsak dowódca I kompanii pułku mińskiego, która pierwsza wdarła się do miasta.

Grupa generała Listowskiego: Po nadzwyczajnie uciążliwym marszu śleżkami i drogami przez bagna i lasy Pińskie dotarł oddział por. Jaśmana z Mokran do Odrożyna (18 kil. na południe od Janowa), wypierając poza Prypeć wojska ukraińskie i bolszewickie. Ludność polska i białorusini witają entuzjastycznie nasze oddziały, dziękując za kawałek chleba, którym dzielą się one z umierającą z głodu ludnością.

Galicja wschodnia. Grupa generała Romera: Nieprzyjacielski pociąg pancerny ostrzeliwał Betz.

Grupa generała Rozwadowskiego: Artylerja nieprzyjacielska w dalszym ciągu ostrzeliwała nasze pozycje pod Lwowem. Krzywczyce, Skniłów, Persenkówkę i Kulparkow. Pod wieczór przeniosła ogień na centrum miasta. Na przedpolu ożywiona działalność patroli. Tor kolejowy pomiędzy Gródkiem Jagiellońskim a Sądową Wisznją ostrzeliwany przez baterje nieprzyjacielskie.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułkownik.

Warunki pokoju.

Paryż, 4.3 (PAT.) „Times“ donosi, że warunki pokoju Anglii w sprawie morskiej będą mniej więcej następujące. Zniszczenie niemieckich, austro-węgierskich i tureckich okrętów wojennych, także i tych, które się jeszcze buduje zburzenie fortyfikacji nad morzem Północnym Bałtykiem, morzem Czarnym i w Dardanelach kable transatlantyckie i azjatyckie Niemiec nie będą zwrócone odnośnym towarzystwom, stacje iskrowe w Nauen, Hanowerze, Wiedniu i Budapeszcie mogą być używane tylko dla celów handlowych.

Broń Mackensena.

Budapeszt, 4 marca (wł.) Polacy kupują broń od Mackensena. Niemcy nie są temu przeciwni, zastrzegają tylko, aby broń nie była użyta przeciwko Niemcom.

Granice w Grodnie.

Warszawa, 4 marca (wł.) W Grodnie i Suwałkach ustanowiono w tej chwili linie demarkacyjną między wojskiem polskim i niemieckim, ale Niemcy niezadługo z tych miejscowości ustąpią. Pociąg polski dochodzi do Sokółki, ostatniej stacji przed Grodnem, gdzie panują spokój.

Pobór.

Poznań, 4 marca (PAT.) Rozpisano tu pobór roczników 1900, 1895, 1896. Popisowi mają się stawić do asenterunku dnia 15 marca powołanie zaś nastąpi do dnia 25 bm.

Barthelemy w Poznaniu.

Poznań 4 marca (PAT.) Dziś o godz. 1-e popoł. przyjechał tutaj generał Barthelemy wita ny radośnie.

Misja ententy w Krzyżu.

Warszawa, 4 marca (PAT.) Misja entent udała się z Poznania do Krzyża.

Jeszcze nie ustępują

Wrocław, 4 marca (wł.) Niemcy mobilizują przeciwko Polakom II korpus.

Liga narodów przyjęta.

Nowy-York, 4 marca (PAT.) Komitet organizacyjny stronnictwa pracy wielkiego Nowego Yorku przyjął rezolucję wypowiadającą się z ligą narodów i przyjmującą 14 punktów prezydenta Wilsona.

Zgoda ogólna ententy.

Nowy-York, 4 marca (PAT.) Pisma donoszą z rokowań paryskich, że wszystkie narody godzą się na artykuły warunków odnośnie do spraw morskich, które usuwają zupełnie postępowanie się łodziami podwodnymi.

Granice Czech.

Paryż, 4 marca (PAT.) Dzienniki paryskie donoszą, że komisja do ustalenia granicy czesko-słowackiej przedłoży sprawozdanie, w myśl którego Czechy mają pozostać w swoich granicach historycznych, to oznacza, że Niemcy czescy mają być przyłączeni do państwa czesko-słowackiego.

W sprawie rosyjskiej donosi „Journal“, że przewodniczący rządu archangielskiego Czajkowski przedłożył Konferencji pokojowej swój program. Żąda on bezwarunkowo potępienia bolszewizmu, pomocy sojuszników do regularnych i ochotniczych wojsk antybolszewickich, dalej domaga się on, aby rosyjski „Czerwony Krzyż“ otrzymał fundusze rosyjskie skonfiskowane przez Francję, ażeby można zorganizować propagandę celem zwalczania bolszewizmu. Wystąpienie Czajkowskiego przez konferencję pokojową odwiekło się z powodu zamachu na Clemenceau. Nastąpi ono w tych dniach. Jednocześnie wysłuchani będą ks. Lwow, Sazonow i Maklakow.

Co uzyskali już ożosi.

Paryż, 4 marca (PAT.) Rokowania przeprowadzone w styczniu i lutym między przedstawicielami komendy wojsk brytyjskich nad Dunajem a przedstawicielami Czech i Jugosławii doprowadziły do zupełnego porozumienia w punktach najważniejszych. Republika czesko-słowacka otrzyma przedstawicielstwo w Belgradzie w generalnej dyrekcji żeglugi na Dunaju i prawidło suwerenne stanowisko na Dunaju od Preszburga aż do miasta Baja z prawem żeglugi na innych częściach Dunaju. Konwencja ta jest tymczasowa i pozostaje w mocy aż do czasu zawarcia pokoju.

A Hohwa istnieje.

Warszawa, 4.3 (PAT.) Dzisiaj odbyła się w państwowym urzędzie walki z lichwą i spekulacją konferencja między naczelnikiem urzędu i przedstawicielami społeczeństwa. Delegaci stowarzyszenia kupców i właścicieli nieruchomości wygłosili namietne mowy przeciw działalności urzędu walki z lichwą. Przedstawiciele spożywców skierowali kierownikom urzędu za jego chwalebne wysiłki, mające na celu ochronę ludności przed wyzyskiem.

Foch w Trewirze.

Paryż, 4 marca (PAT.) Marszałek Foch wkrótce pojedzie do Trewiru, aby przedłożyć niemieckiej komisji rozejmowej nowe warunki w miejsce dotychczasowego układu rozejmowego. „Temps“ donosi, że Clemenceau na posiedzeniu konferencji sojuszniczej powiedział, iż istnieje zamiar przedłużenia dotychczasowego rozejmu w dniu 15 marca.

Delegacja do Galicji.

Warszawa, 4.3 (PAT.) Ministerstwo rolnictwa i dóbr państwowych wysłało do Galicji delegację w celu przygotowania sprawy objęcia zarządu państwowego w Galicji, sprawowanego dotąd przez komisję rządzącą. Delegacja pozostaje pod przewodnictwem pana Makowskiego.

Barthelemy w Warezawie.

Warszawa, 4 marca (wł.) Wczoraj o godz. 6-ej min. 5 po poł., przybył ze Lwowa generał Barthelemy wraz z wszystkimi członkami misji ententy. Po porozumieniu się z ambasadorem francuskim w Warszawie i po konferencji z prezydentem ministrów, misja odjechała do Poznania.

Rozporządzenie Naczelnika Kraju.

Warezawa, 4.3 (PAT.) Na mocy dekretu Naczelnika państwa z dnia 8 lutego 1919, podane zostały wyłączenie wojskowemu zarządowi powiaty: białostocki, bielski, brzeski, sokólski, wołkowyski, grodzieński, kobryński, stoniński, prządzki, włodzimierski, kowelski i łucki (Łuck). (ewentualnie dalsze na wschodzie). Na mocy powyższego dekretu całość administracji cywilnej, w obrębie tegóż wojskowego zarządu, powierzony został z ramienia naczelnego dowództwa wyłącznie departamentowi kresów wschodnich (litewsko-białoruskiemu) ministerjum spraw zagranicznych, (II P)

Piłsudski zaniemógł.

Warszawa, 4 marca (wł.) Naczelnik państwa komendant Piłsudski zaniemógł, wskutek czego ogranicza się do załatwiania spraw bieżących, audjencji zaś nie udziela.

